

Gezins- en opvoedcoach waarschuwt: veel talent blijft onbenut

‘We drukken kinderen te veel in een keurslijf’

‘De manier waarop we het intelligentieniveau en het leervermogen van kinderen testen is nu heel erg op resultaat gericht, op bepaalde vaardigheden. Maar eigenlijk kun je dat niet meten: het is er of het is er niet’, meent gezins- en opvoedcoach Liesbeth Hop, gespecialiseerd in jeugd. ‘Je kunt het bijschaven of bijtrainen. Jammer dat niet wordt gekeken naar originaliteit, creativiteit, empathie of goed met klanten kunnen omgaan’, zet ze vraagtekens bij ons onderwijssysteem, dat volgens haar te veel op excellentie is gericht.

Wat is onze maatschappij zonder vakmensen als bouwvakkers, verzorgenden, monteurs, winkelmedewerkers, tuinmannen?’

schreef Lisette van den Beld, leerlingbegeleider op vmbo-school De Brink in Laren, vorige maand in een brief aan het *NOS Jeugdjournaal*. Aanleiding was een reportage, waar de nadruk lag op een klas met hoge cijfers voor de Cito-toets, onder wie een leerling zonder fouten. De Gooise docent miste de aandacht voor leerlingen met lagere cijfers. ‘Waar is de aandacht voor de leerling die een score heeft van 525 of lager? Die eigenlijk ook supertrots mag zijn op zijn/haar prestatie?’ Ze vond dat vmbo’ers niet naar waarde werden geschat. ‘De vmbo-leerling is zwaar ondergewaardeerd in onze samenleving en wordt maar gepusht om door te stromen naar havo/hbo en zonder het te beseffen werken jullie daar ook aan mee’, stelt ze in de brief, die ook vele malen is geliked op Facebook.

BOETEKLEED

‘Eenmaal bij ons op school beginnen deze leerlingen pas te groeien’, stelt Van den Beld. ‘Ze ervaren dat ze bij ons ook de beste van de klas kunnen zijn en worden gewaardeerd.’ Een moeder meldde haar nadien dat haar dochter zat te huilen op de bank na het zien van het item op tv. Ronald Bartlema, chef van het *NOS Jeugdjournaal*, trok het boetekleed aan. Reden voor de reportage was dat de Cito-scores hoger waren dan die van vorig jaar. Hij erkende dat het dan makkelijk is om in een fuik terecht te komen, omdat de politiek ook steeds hamert op betere resultaten en excellente scholen. Bartlema gaf toe dat hij daarmee een specifieke groep mensen tekort deed, die ‘op hun eigen niveau belangrijk werk doen, ondergewaardeerd en soms slecht betaald.’

DOORGESCHOTEN

Hoewel het *NOS Jeugdjournaal* haar ‘fout’ herstelde, is de Amsterdamse gezins- en opvoedcoach Liesbeth Hop geenszins verbaasd over het item. ‘Veel ouders willen liever niet dat hun kinderen naar het vmbo gaan, het moet toch minimaal havo zijn. Scholen, maar ook

het ministerie, gaan te veel mee in de wensen van ouders voor excellentie. Het is de illusie dat het leven maakbaar is, een project waar we zelf verantwoordelijk voor zijn. Alles is gericht op de waarde van het verstand. De manier waarop we het intelligentieniveau en het leervermogen van kinderen testen is dan ook te veel op het resultaat gericht, op bepaalde vaardigheden, want meten is weten.’ Eigenlijk kan dat niet, zegt Hop: ‘Het is er of het is er niet.’ Ze vindt dat vooral de Westerse maatschappij daarin totaal is doorgeschoten. ‘Ja, je kunt zaken bijschaven of bijtrainen, maar jammer dat niet wordt gekeken naar originaliteit, creativiteit, empathie, goed met mensen kunnen omgaan, doorzettingsvermogen, het kunnen spelen van een rol, goed met klanten kunnen omgaan. Vaardigheden die wij in ons onderwijsstelsel nauwelijks meenemen, uitzonderingen daargelaten, omdat het vooral op excellentie is gericht. En dat is jammer, wat met deze “zachte” kenmerken kun je een heel volwaardig leven leiden.’

ONGEBRUIKT TALENT

‘We kijken neer op het vmbo, vooral het praktijkonderwijs.’ Volgens Hop krijgen we daardoor een soort tweedeling van mensen die wel kunnen leren volgens het onderwijssysteem en zij die dat niet kunnen. ‘Totaal onterecht omdat de maatschappij is gebaat bij diversiteit van mensen. Op dit moment lijken we allemaal hetzelfde te moeten worden. We drukken onze kinderen te veel in een keurslijf. Laat leraren hun leerlingen zoveel mogelijk eigenwaarde meegeven. Je bent wie je bent en het is goed zoals je bent. En ik zou de staatssecretaris op het hart willen drukken dat hij niet moet onderschatten wat aan talent van leerlingen ongebruikt blijft. En dat omdat je bijvoorbeeld twee puntjes tekort komt om over te gaan of je diploma te halen. Belangrijker is dat we leerlingen vragen wat ze willen, wat ze willen bereiken, wat ze willen gaan doen in de wereld, wat hun bijdrage straks is. Laat ze dat ontdekken op school. En als dat verzorgende van ouderen is, waarom zou dat een mindere ambitie zijn dan studeren? Wat een onzin. Zo iemand wordt een prachtig, volwaardig mens.’ ■

Liesbeth Hop:
‘Jammer, dat in ons onderwijs zaken als creativiteit of goed met klanten kunnen omgaan niet voldoende op waarde worden geschat.’

